

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง ความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและ ภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชา ต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐาน จิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ และมีความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็น อย่างดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2549) ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอเพียง หมายถึง ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความ พอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและ ผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจ เกี่ยวกับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและความเสี่ยง จากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ผู้ปฏิบัติได้ จะต้องประกอบไปด้วยเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม คือ

1. เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความ รอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความ ระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (ปรียานุช พิบูลสราวุธ, 2549)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความสอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาคน เพราะเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์และความยั่งยืนของการพัฒนา ให้ความสำคัญต่อเรื่องความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความมั่งคั่ง และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และการใช้คุณธรรมนำความรู้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องการพัฒนาคน เพราะคนเป็นผู้ที่สร้างสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความพอเพียงได้ด้วยการรักษาความสมดุลในชีวิตของแต่ละบุคคล แต่ละชุมชน แต่ละองค์กร และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ เศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นเรื่องการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพแข็งแรงมีความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ และสำคัญที่สุดมีการอนุเคราะห์แบ่งปันผู้อื่น มีศีลธรรมไม่ก่อความเดือดร้อน เบียดเบียน เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น และมีการฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีจิตเป็นสมาธิ ตั้งมั่นเป็นหนึ่ง เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และใช้สติปัญญาไปในทางที่ถูกต้อง เมื่อแต่ละคนมีคุณภาพที่ดี ก็เป็นการพัฒนาชุมชน สังคมให้ดีขึ้นไปด้วยเช่นกัน การพัฒนาคนให้ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เป็นการปลูกฝังคุณค่าของความเป็นคน การคิดให้ถูก พุดให้ถูก ปฏิบัติให้ถูก อย่างมีสติและใช้ปัญญาไปในทางที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มทางเลือกและพัฒนาศักยภาพของแต่ละคน ให้สามารถอยู่อย่างพออยู่พอกิน อุ่มชูตัวเองและครอบครัวได้โดยไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุข โดยมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมพอเพียง และอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (โคฟี อันนัน, ม.ป.พ.)

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษานั้น จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูก็จำเป็นจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รู้จักแก้ไขปัญหอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จัก และเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพและผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบ และระมัดระวัง เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนคือ การทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ

สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิต ได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผลเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น สำคัญคือครูต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้อาจเกิดขึ้นได้ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน (ปรียานุช พิบูลสรารุณ, 2549)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 4 มาตรา 6 มาตรา 24 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ ซึ่งจัดอย่างต่อเนื่อง 12 ปี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ถูกกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติทางการศึกษาโดยที่ สถานศึกษาต้องนำไปจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และความพร้อม รวมทั้ง จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มวิชา และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในเรื่องการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการ

อ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบคอบ การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (กรมวิชาการ, 2545)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะทำให้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่ผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนนั้นผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีรวมทั้งการปฏิบัติในลักษณะของการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ทางพระราชบัญญัติทางการศึกษา พุทธศักราช 2542 กำหนดให้สิทธิครูในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรตามบริบทของโรงเรียนและตามความต้องการของโรงเรียน ชุมชน ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทในการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่พึงให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ต้องการในเมื่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนรวมทั้งเป็นนโยบายระดับประเทศที่ต้องการปลูกฝังให้เยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าถ้าครูได้เข้าใจ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชัดเจนรวมทั้งสามารถที่จะนำแนวคิดดังกล่าวปลูกฝังให้กับผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องนั้นครูทั้งโรงเรียนต้องร่วมมือกัน ในการที่จะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในรูปของการจัดทำสาระการเรียนรู้ที่เน้นแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในหลักสูตรเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจึงจะสนองนโยบายรัฐได้อย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น ตามความต้องการ และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่บูรณาการสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ทุกกลุ่มสาระ

3.2 ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง 1 โรง คือ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 2 โรงเรียนในเขตกึ่งเมืองคือ โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (คุรุราษฎร์รังสรรค์) และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทคือ โรงเรียนบ้านหนองนาคำ รวมจำนวน 3 โรง

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศ เนื้อหาองค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ ทั้งสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจน สภาพปัญหาและสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชน และสังคมนั้นๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนรู้ท้องถิ่นของตน โดยอยู่บนฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

4.3 การสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศ เนื้อหา องค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตน โดยอยู่บนฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างขั้นตอนแรกคือ ผู้บริหารสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา วิเคราะห์กรอบแนวคิดของสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และวิเคราะห์

หลักสูตร จุดเน้นของสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศ เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ปัญหาและสิ่งที่ควรพัฒนา ต่อจากนั้น จัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผล และปรับปรุง

4.4 เทคนิคเดลฟาย หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการตัดสินใจหรือลงข้อสรุปในเรื่องคุณภาพของการจัดทำคู่มือการสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องของการสร้างสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นเอกฉันท์ จำนวน 3 รอบ

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำหลักปฏิบัติเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมนำความรู้ มาบูรณาการสู่การเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม

5.2 เป็นการปลูกฝังวิธีการคิด และการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐานคุณธรรมนำความรู้ กับนักเรียน เพื่อส่งผลที่ดีต่อการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศชาติ

5.3 ได้รูปแบบของการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการขยายผลต่อไปในชุมชน

5.4 สร้างจิตสำนึก คุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตให้กับผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรม

5.5 สถาบันการศึกษา มีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แนวศึกษาการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามที่ได้ผ่านการทดลองใช้ ตามกระบวนการวิจัยมาแล้ว